

‘NEEM HET DIER SERIEUS ALS INDIVIDU’

- **Bedenker varkensspel promoveert cum laude.**
- **Mens en dier werken samen aan nieuwe ethiek.**

Ethiek op de boerderij komt het beste uit de verf door samen met dieren nieuwe technologie te ontwikkelen. Filosoof Clemens Driessen, de man van het varkensspel Pig Chase, promoveerde afgelopen week cum laude op Animal deliberation, the co-evolution of technology and ethics on the farm. Resource stelt er een paar vragen over.

ANIMAL DELIBERATION KLINKT ALS PRATEN MET DIEREN. IS DAT WAT JE BEDOELT?

‘De titel is provocatief. Delibereren is een term uit de politieke filosofie. Delibereren is het op basis van argumenten samen zoeken naar de beste oplossing voor iedereen, waarbij je je eigen inzichten gaandeweg aanpast. Voor sommigen is dat het summum van democratie. Met betrekking tot dieren gaat het om oprechte interactie. Het dier serieus nemen als individu, als subject. De titel is ook een woordspeling. Animal Liberation is een beroemd filosofisch boek over dierethiek van de Australiër Peter Singer.’

JE HEBT DE MELKROBOT ONDERZOCHT ALS VOORBEELD VAN ZO’N CO-EVOLUTIE VAN TECHNOLOGIE EN ETHIEK. LEG DAT EENS UIT

‘De invoering van de melkrobot betekende voor de koe dat ze zelf moest beslissen of en wanneer ze gemolken wilde worden. Van kudde-dier werd de koe een individu. Dat was een wederzijds leerproces. Het dier is in zekere zin vrijer en autonomer geworden. Tegelijkertijd is de robotboer ook veranderd. De boer moest leren om zich op een nieuwe manier tot de koe te verhouden. Hij was niet meer die vervelende man die je komt melken, maar de toezicht-houder die ervoor zorgt dat het autonome proces goed verloopt. Deze norm van individuele vrijheid zie je terug in nieuwe stalvormen waarin de koe zelf kiest of ze buiten of binnen blijft.’

HET ONTWERPPROCES VAN HET COMPUTERSPEL PIG CHASE, EEN SPEL VOOR MENS EN DIER, NOEM JE DE EIGENLIJKE CONCLUSIE VAN HET PROEFSCHRIFT. WAT BEDOEL JE DAARMEE?

‘Pig Chase is een manier om mens en dier met elkaar in contact te brengen. Pig Chase creëert een nieuwe blik op het varken. Sommigen noemden het ‘spelen met je eten’. Maar wie speelt er nu met

Pig Chase, een spel waarbij de speler thuis met een tablet een lichtbol laat bewegen op een scherm in de stal

wie? Het spel roept vragen op. Wat betekent het om te spelen met dieren? Ontstaat er dan vriendschap? Kun je ook spelen en toch afstand houden? Het project Pig Chase is een voorbeeld van pragmatische ethiek, die niet zoekt naar zekerheden en definitieve antwoorden, maar ervaringen creëert waarin met het publiek bestaande praktijken opnieuw kunnen worden bekeken.’

JE BENT CUM LAUDE GEPROMOVEERD. HEEFT DAT BETEKENIS?

‘Het is leuk voor je vader en moeder. Maar serieus: het is een hele fijne waardering. Ik heb geprobeerd nieuwe dingen te combineren. Ik wist dat het origineel was. Veel mensen vinden Pig Chase grappig. Maar het is niet alleen maar leuk, het stelt ook iets voor. Die bijval van experts is heel bijzonder.’ **IRK**